

Seminari di critica testuale greca e latina - X Ciclo

Paolo Cipolla

I lemni marginali del Codice Marciano di Ateneo
Catania, 15 gennaio 2015

1) Lezioni superiori

6.263e τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς [ἀπὸ] τῶν οἰκετῶν προσηγορίας, καθάπερ Σπαρτιᾶται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν εἰλώτων, Θετταλοὶ δ' ἐπὶ τῶν πενεστῶν, Κρηῆτες δ' ἐπὶ τῶν κλαρωτῶν.

ἀπὸ del. Kaibel - κλαρωτῶν A: corr. C

1. ὅτι Σπαρτιᾶται μὲν εἰλώτας, Θετταλοὶ δὲ πενέ(σ)τας, Κρηῆτες δὲ κλαρώτας ἐκάλουν τοὺς κατὰ πόλεμον δουλωθέντας

7.294e Ἀρχέστρατος δὲ (...) περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετ' αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ ἐστεφανωμένῳ καὶ τῶν φερόντων αὐτὸν καλούμενόν τε ἀκκιπήσιον.

ἡγεῖται haec turbata

1. Ἀρχέστρατος: ὅτι Ἀρχέστρατος τὸν γαλῆν τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ παρὰ Ῥωμαίοις καλουμένῳ ἀκκιπησίῳ

13.555c διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν, ὅτι καταλιπὼν τὴν προτέραν ἐτέραν ἐβουλεύετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι.

ἐτέραν: ἐταίραν ACE

1. ὅτι καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡς θελήσαντα τὴν μὲν κατὰ τὸν νόμον μέλλουσαν αὐτῷ συνοικεῖν ἀφεῖναι, περικαλλεστέραν δὲ ἐτέραν παρανόμως ἐθελήσει λαβεῖν

2) Errori di trascrizione dalla *scriptio continua* maiuscola

4.152f περὶ Παρθικῶν δειπνῶν Παρθικῶν Cobet, παροίκων A

4.143f περὶ τῶν παρὰ Πέρσαις συμποσίων ἃ προδετοῦ ἱστορεῖ

5.204b περὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐμπλεόντων ἐν αὐτῇ ἐρετῶν καὶ τῶν πρὸς τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν αὐτῶν καὶ ἐπιβατῶν

3) Frintendimenti del lemmatista

5.219a ὅτι ἡ μήτηρ νιπτῆρας κατέχει τοῦ Σωκράτους

6.245a Ἀξιαγνάθος

7.288c Εὐδοξος ὅτι οἱ αὐτοὶ καὶ γρύλλοι καλοῦνται

4) Errori dei lemmi in comune con ACE

3.85c ὅτι Ῥωμαῖοι κρίτον ἐκάλουν

6.234a περὶ Γαλατῶν τῶν Κορδιστῶν καλουμένων, καὶ ὅπως περὶ τὰς ὕλας ταύτας διάκεινται· καὶ τίνες εἰσὶ καὶ ποῦ καὶ πῶς κατέκησαν

6.251b ὅτι Ἀθηναῖοι Δημάδην μὲν δέκα ταλάντοις ἐζημίωσαν ὅτι Ἀλέξανδρον θεὸν εἰσηγεῖτο· Εὐαγόραν δὲ καὶ ἀπέκτειναν ὅτι προσεκύνησεν βασιλέα

5) Errori (o presunti tali) dei lemmi in comune con A contro CE

6.249a ἐκ τῶν Νικολάου περὶ τῶν συζώντων καὶ συναποθνησκόντων τῶ Σωτιανῶν βασιλεῖ τῶν τῆ μὲν Γαλατῶν γλώττη σιλοδούνων καλουμένων, τῆ δὲ Ἑλλήνων εὐχωλιμαίων:

σιλοδούνων A1 -ους At σιλοδούρους CE, Eust. *In Il.* IV 647.17 VdV., cfr. Caes. *BG* III 22.1 *quos Galli soldurios appellant*

6.252a Μαρωνίτου: -νίτης A, -νείτης CE, cfr. St. Byz. p. 434.12 ss. M. Μαρώνεια...τὸ ἔθνικὸν Μαρωνείτης (vd. Id. pp. 20.5, 177.4, al.); sed -ίτης 604.16 (a nom. Μάρων derivatum)

6.252c περὶ Σιμάχου κόλακος Ἀττάλου: σίμαχος A λυσίμαχος CE

6.264b ὅτι Εὐριπίδης λάτριας αὐτοῦς ὀνομάζει: -τρις (i.e. -εις) CE (sed sscr. dicolo E ut ad *corruptelam significandam*), «fort. recte» Kaib.; Eust. *In Il.* III 943.18 VdV. (nom. pl. οἱ λάτρεις; cfr. *ibid.* p. 537.14, 752.21)

6) Interventi di altre mani

9.378d S1 ὀπτανεῖον σημαίνει τὸ μαγειρεῖον. Ἡρωδιανός φησιν ἐν τῇ Καθόλου «παρ' Ἀττικοῖς προπαροξύνεται καὶ διὰ τοῦ ἰ γράφεται».

Cfr. EM 629.7 ss. Ὀπτανεῖον: Δεῖ γινώσκειν, ὅτι διὰ τῆς EI διφθόγγου γράφεται· σημαίνει δὲ τὸ μαγειρεῖον· πρῶτον μὲν, ὅτι λέγεται ὀπτανήιον· δεύτερον δὲ, τῶ λόγῳ τοῦ βαλανεῖον. Λέγει δὲ ὁ Ἡρωδιανός καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ Καθόλου, ὅτι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται καὶ προπαροξύνεται, οἷον ὀπτάνιον; Hdn. III 1.375.28 L., al.

13.567d S2 mg. sup.

πόρνης γυναικὸς παικτικὰς συνουσίας
τίς ἦν ἀνάγκη βιβλίους παρεγγράφειν;
ἦν γὰρ ἐκεῖν(ης?) ἔργον ἐν μυσσεργ(ία?)
τοιαῦτα παίζειν ὡς ἐρασταῖς ἦν φίλον·
ἀνάξιον δ' ἦν σε γράφειν ἢ μὴ θέμις
οὐκ εἰς ἑταιρῶν μαχλάδων ὑβρισμένων
ὄνειδος ἀλλ' ἔπαινον, εἰς δὲ σὸν ψόγον
καὶ σῶν λογικῶν χαρίτων εὐμουσίας,
ἦν ἠτίμως ἐν γραφαῖς ἀσχημόνων